

AZ ÉRELMESZESEDÉS (Despre ateroscleroză)

Gergely János dr.

Medicina, Budapest, 1962.

Autorul expune pe scurt numeroasele probleme ale aterosclerozei, oferindu-le spre documentare publicului, dar în același timp și medicilor de altă specialitate doritori să se documenteze în acest domeniu.

Dr. *Gergely* cunoaște excelent problemele aterosclerozei și are cercetări personale foarte valoroase.

Cartea conține cunoștințele cele mai importante, referitoare la această problemă.

După definirea noțiunii de ateroscleroză face cunoscute cele mai importante date statistice. Ateroscleroza devine o boală tot mai răspândită. Apare în primul rând în țările dezvoltate din punct de vedere industrial, cu un ridicat standard de viață, unde se consumă în abundență grăsimi animale. Este mai rară în comunitățile care trăiesc în condiții naturale și consumă mai ales alimente de origine vegetală.

Cele mai importante noțiuni anatomice și fiziologice sînt cuprinse într-un capitol scurt și concis.

Simptomatologia este demonstrată prin prezentarea cazurilor cu diferite localizări de ateroscleroză.

Capitolul despre patomecanismul bolii este foarte util pentru orientarea medicilor.

În cele ce urmează, se ocupă cu posibilitățile oferite de experiențele pe animale în domeniul cercetărilor, amintind ateroscleroza experimentală a iepurilor în urma administrării de colesterol și ateroscleroza maimuțelor supuse la un regim lipsit de piridoxină. Fiziologia și fiziopatologia metabolismului lipidic sînt tratate în mod amănunțit. Se ocupă și cu structura lipoproteinelor, cu noțiunea de lipoproteine alfa și beta, cu rolul heparinei și a factorului de clarificare în descompunerea moleculelor lipoproteice mari. Relatează în mod amănunțit teoria de filtrare în geneza aterosclerozei. Intima arterelor, și partea interioară a mediei sînt nutrite de plasma filtrată din spre lumenul vascular. În cazul creșterii concentrației plasmatică a lipoproteinelor cu molecule mari, adică a lipoproteinelor beta, o parte din acestea sînt reținute în cursul filtrării de către peretele vascular astfel formîndu-se placa ateromatoasă. Lipemia crescută explică și creșterea coagulabilității sanguine și tendința la tromboză a acestor bolnavi. Ulterior s-a descoperit că și peretele arterial sintetizează lipidele. Ateromul este deci compus pe de o parte din lipide filtrate, pe de altă parte din cele sintetizate în peretele vascular. Nivelul plasmatic crescut al lipoproteinelor beta este în legătură cu deficiența activității de clarificare cauzată de lipsa heparinei.

Un capitol aparte se ocupă cu rolul peretelui arterial. Autorul este bine orientat în acest domeniu, care constituie terenul său favorit în munca de cercetare. Depunerea lipidelor este precedată de acumularea mucopolizaharidelor în peretele vascular. Aceste substanțe au capacitatea de a lega lipidele, astfel contribuind la reținerea lipidelor filtrate.

Ar fi meritat, eventual, o relatare mai minuțioasă a cercetărilor lui Baló și Banga, referitoare la problema elastazei. Lipsa de elastază favorizează, iar administrarea acestui ferment sintetizat de pancreas inhibă evoluția aterosclerozei experimentale.

Stressul psihic este un factor favorizant important, mărind lipemia și coagulabilitatea singelui influențînd eventual și metabolismul peretelui vascular.

În concluzie evoluția aterosclerozei se explică prin interacțiunea mai multor factori. Profilaxia și tratamentul bolii este o problemă tot atît de complexă ca și patogenia ei. În regimul alimentar se vor respecta următoarele principii:

1. Reducerea caloriilor în caz de obezitate; 2. Limitarea aportului lipidic; 3. Se vor ingera lipide de origine vegetală.

Persoanelor cu o ocupație sedentară, mai ales dacă sînt expuse la tensiuni nervoase se recomandă sportul, mișcări în aer liber, conform vîrstei și stării aparatului cardio-vascular. Fumatul este dăunător, precipită evoluția bolii, abandonarea lui este indicată. Capitolul privind tratamentul medicamentos se ocupă pe scurt cu heparina, medicamente hipocolesterolemizante și acizii grași nesaturați. În concluzie cartea cuprinde pe scurt problemele mai importante ale aterosclerozei într-o formă accesibilă pentru public, oferind în același timp o orientare bună și pentru medicii nespecialiști în acest domeniu.

I. Szigeti

